

Bizde TALEBE HAREKETLERİ

Diğer taraftan talebe cemiyetleri arasında birleşme teşahhüleri belirmiş bulunuyordu. Meselâ, 921 de yeniden kurulan Talebeyi Hukuk Cemiyeti mekâatında Darülfünun Medreseleri Talebeleri Cemiyetleri ve gerek Mektebî Aliyye Talebe Cemiyetleri arasında bir birlik (Nizamname maddesi: 3 T) kurmayı da koyuyordu.

Filvaki bu birleşme tema-yâleri pek az sonra tahakkuk etmiş **Darülfünun Talebe Birliği** ve bir de **Mektebî Aliyye Talebe Birliği** teşkil edilmiştir.

Bu iki birliğin birleşmesi ile Mülhasan Corderation International des Etudiants in Peşto ve Varşova kongreslerinde iştirak eden Türk Talebe delegasyonları ortaya ayyıtıp peşto ile vavuh bir faaliyet tır. (1)

Fakat bir yandan Şameli Nefise Mektebî Aliyye Talebe Cemiyeti, Darülfünun Talebe Birliği gibi cemiyetlerin kurulduğu, diğer yandan İsmailiye mahallinde sufi talebe arasında tevhidî fikirler ayyıtılıp birleşme ve birleşme (a) ha tahakkuk edemeden artık iştirakları tek basına talan C. H. P. 927 kongresinin cemiyetler hakkında alâhık kararının göre, kendî marufatı bost altında bir MTH Türk Talebe Birliği kurmaya kalkmıştır.

Mevcut diğer talebe cemiyetleri üzerine bu marufatı bostakı vasıtası halinde hermen kurulan ve faaliyetine geçen MTH Türk Talebe Birliğinin maksadı şuna şudur:

«Birliğin gayesi Türkiye'de yüksek tahsil tahvileye vatanı, talebelerin ilmi, içtimai, iktisadi mahallinde bulunmalarını ve bu talebelerin arasında rahatsızlıkların ortadan kaldırılmasıdır. (Nizamname maddesi: 2)

Fakat MTH Türk Talebe Birliği kimseyi idare etmez: (Nizamname maddesi: 3)

Semelerce kurulu bir idare heyeti halinde peşto fahri Maarif Vekilinin yardımı ile teşkilat talebelerin arasında anlaşmazlıkların ortadan kaldırılması ve bu yandan da eski talebe cemiyetlerinin mahallinde bulunmalarını tamamen tas-

fiye edileceği, nihayet Ankara'da da Ankara Hukuk Fakültesi Talebe Cemiyeti kurulduğu 922 Sonucunda sonuna haraketlermiştir. Fakat bu

ci karakterini tamamen aksettirilmeye muvafık tepki veriyordu.

A — Talebinin maddi ve ruhi ihtiyaçlarını karşılamak

1920 - 1945

devre de uzun sürmemiş, işleriye güvenim dıyanıya dört - tük veya dilmanlık kemayileklerin terfiliği bir gösteri vasıtası olmak gerçeyi bir yandan da talebelerin arasında barınmakta olan bir demokrasinin kaynağına ile uygulamaya bağlayınca şuna ibareti yapılan bir mütahhazı velle edilecek MTH Türk Talebe Birliği tesbedilmiştir. (336 Kesim 21).

Yüksek mektep ve Üniversite talebeleri İstanbulda 5000 i Ankara'da 200 i götüğü müteakip bir kaç sene içinde talebelerin ortada kalan halk oaları ve yeni kurulan Beden Terbiyesi Umumî Müdürlüğü teşkilatına bir bir alâhık gösterilmesi dolayısı ile 939 da yeni bir Üniversite Talebe Birliği kurulması işine taşınmıştır.

940 da teşkil edilmiş Üst - verinde Talebe Birliğinin maksatları harp geraltının bul-

ve temine ulaşmak,

B — Devletler tahsil olmanın sıradı ve içtimai esaslar dâiresinde gençliğin ruhi ve bedeni kuvvet ve melekelerinin MTH birlik ve melekeleri seçtiği yoldaşlık ilâhî ilâhî birliğin aynak ve ten'in e mek.

C — Gençliğin halk ve memleket ve ilim için feragatı ve fedakârlıkla pa'masının yüksek seviyeye çıkarmak ve pek ilâhî doğruluğu dışıdırı seyma ve birlik halinde teşkilat ve birliğin bağlarına terbiyenin yaratması.

D — Talebinin mahallî ihtiyaclarının temine ulaşma Nizamname Madde 2) Ayrıca birliğin dışıdırı sınırlarında yaşayan bütçüde ve emirlerine itaat (Nizamname Madde 3) olacağı bildirilmiştir.

Üniversite Talebe Birliği'nin reisini zilen tahsil mekânı olarak seçiyordu. (Madde: 1 - 7). Birliğin bağlı Fakülte cemiyetlerinin re-

isleri de Dekanlardı.

(Madde: 32) Fakülte Talebe Cemiyetlerinin idare Heyeti seçimine çili olmak ilâhî tahakkukta ancak yalnız pa'ikan ve Türk Talebeleri arasında edilecekti. (Madde: 48) Üst - verinde bu cemiyetlerin halk ve keri ile program birliğin yapılarını ilâhî edilecekti.

Müteakip senelerde mekân - dı kadar teşkilat esasları ile iştirak edilmeye bir şokile em idemektirki olan bu teşkilat ilâhî bir bürokratik varlık halinde devam ederken artık 150000 geçmiş bulunan yüksek mektep ve Üniversite Talebe Birliği'nin Prezidentini (edilgi gibi en az yılda 20 i) hasan - ısten ve verenden yılda 30 i tahsil terfili etmeden bir - hadları da rindmansızlıktan kaybediyordu.

— Devamı var —

(1) Baki: Beyarınhal Talebe Birliği, MTH'nin Ali, İla - son İpeçci, İstina, 924 .

(2) Filvaki birliğin dahil olmağı mekur edilmiş talebe cemiyetleri tarafından razı - los tasimlere cevap verildi - yor, İsmailiye seyler istanbu - menin serahatine rahmen sükuta geçirilirdi, Birlik yd olmağı sanedilecek kadar ih - mal ediliyordu. MEH T. T. B. heyeti idare raporu, 928. Tas tasamasi, S. 5.

Okuyucu Mektubu

Hukuk Fakültesinde Yönetmelikler tatbik edilmiyor

Hukuk Fakültesi öğrencile - rinden bir okuyucumuz bir mektup yoluyla fakülte yönetmeliklerinin keri bir şekilde tatbik edildikleri ve bu yünden bir çok öğrencinin hayırında yiken tesirer yapıldığını bildirmektedir. Başka - rının öğrencilerin dikkatine sa - nıyız.

«En büyük hakseverlerden biri idare profesörleri tarafın - dan ideniyor. Sonu ile tek ve çit diye ayrıntı profesörleri - leri ki çitleri ile dela yak - lama yapıyor ve her iki ga - raba da birer vafide veriyor. İmaza vakti geldiğinde çitleri garaba 4 yoklansa ve vaki - fenin dörtte üçünden, tekler de üçte ikisinden mesul tutu -

nyor. İmaza hanesi bu iki as - pella çit olmaktadır anha - mayor ve ideniyorlar... İmaza vakti bir sürü talebe - yi iat hana girimden nca - diyor. Öbür taraftan Aynı Haklar hanesi her sene bir yoklama da bulunması - lması kili sayıyor, iş bu - ka hanesi senada en son çit bir yoklama yapıyor, ta - lımanınların da karnesin - issalacak ilâhîde bulma - yor ama isimlerin yata - basma birer karni ile sa - redi koyarak... Profesör Nu - mark namına Doçent Orta - Dikense gelince kili istana herkesin karnesini imzıyor. Üniversite öğrencileri her - yi yönetmelikler bilâhale bul - mayor veya kendileri ile ca -

la bağlı sayıyorlar. Meselâ Ordazıncı Profesör Südat Sami Onar A. B. C. gıyup fakları gibi en basit kaideleri bilmiyorlar B garaba dı - terini bilmemesi talebelerin C garabından dıran alâhık - nın silyiyor. »

Mektubumuz sonunda oku - yucumuz hakkı olan ve bu yönetmelikler kati olarak tat - bık edilmiş, yahutla kati - leniyor. Bir de diğer ta - lıhîlerde de aynı alâhık - ların olacağını ilâhî edilece -

Bu ve benzer gibi bir çok alâhıkla ilgili dıran em - de hakiki Talebe teşkilatla - rına görüşlerini istinase en - değeri yd olur .

İ. Y. T. G. D. Kuruluşunun 4. yıldönümünü kutlandı

2 Temmuz 1950 günü İstanbul Yüksek Tahsil Gençlik Derneği (İYTGD) kuruluşunun 4 üncü yıldönümünü, dernek merkezinde yaptığı bir toplantı ile kutlamıştır.

Dernek Başkanının toplantıyı açışını müteakip bir üye derneğin 4 yıl içinde geçirdiği safhaları, faaliyetlerini grafikler ve istatistiklerle izah etmiştir. Önce 4 yıl görüşülen «harç sistemi» ve «Nâzım Hikmet kampanyalarının» Üniversite gençliği arasında nasıl benimsendiği, üye adedinin geçen yıla göre 2 misli artması ile de görülmüştür.

Bundan sonra bir idare heyeti üyesi derneğin son yılki faaliyetlerinin genel bir sentezini yapmıştır.

İYTGD ye yeni çalışma yılında da yeni, yeni başarılar dileriz. Bu münasebetle derneğin tarihçesini kısa ve genel hatlarla belirtmeğe çalışan bir makaleyi okuyucularımıza sunuyoruz.

...

Bundan 4 yıl önce bir dernek kuruldu: Bir talebe derneği... Bu dernek «İrk, din, zümre farkları gözetmeksizin» İstanbulun bütün Yüksek Tahsil Talebelerine kucağını açmıştı. «İstanbul Üniversite ve Yüksek Okullarındaki öğrencilerin her bakımdan dünya çapında bir olgunluğa ulaşmasını gerektiren imkânları sağlamak ve gençler arasında şuurulu ve müspet bir birlik ve samimiyet yaratmak» istiyordu.

Yukarıda belirtilen gayelerile bu dernek Demokrat ve Tarakkiperver bir karakter taşıyordu ve Demokrat ve Tarakkiperver olabilmek için de tamamen bağımsızdı.

O zamanlar savaş yeni bitmişti. Dünya halkları elbirliği ile faşizmi yenmiş ve bizde olduğu gibi daha birkaç üye derneğinin 4 yıl içinde geçirdiği safhaları, faaliyetlerini grafikler ve istatistiklerle izah etmiştir. Böylece son

memleketteki ka'ınlarını da Demokrat olmağa, hiç de-ğilse öyle görünmeğe zorluyordu. Onun için bu derneğin kurulmasına mani olunamadı.

Fakat dünya halklarının baskısı aza'mamak'a beraber emperyalizm yavaş, yavaş doğrulmağa ve harp soru saskınlığından kurtularak kaybettiği mevzileri geri almağa başladı. Halk'ara bir kere daha ihanet edildi; uğrun-da savaşıp muzaffer kılınan prensip'ler bir kere daha çiğnendi. Birçok memleketlerde irtica ve faşizm yeniden desteklendi ve tahkim edildi. Memleketimizde de irtica tekrar bütün şiddetle hükümrân oldu. Onun, demokrat, terakkiperver ve bağımsız bir derneği hazmedemeyeceği açıktı.

Bundan sonra dernek uzun zaman herşeye rağmen sadece mevcudiyetini idame için uğraştı. Bu arada gizli ve açık türlü tahriklere maruz kaldı. Temsil ettiği kütle nin ona olan inancının yıkılmasına, hiç olmazsa sarsılmasına çalışıldı. Paralarını, Lokallerini, hattâ çıkardıkları gazetelerinin kâğıtlarına varıncaya kadar verdikleri kukla teşekküllere her türlü yobazlıklar yaptırıldı. Derneğin yıkılacağı hakkında tehditler savruldu. Bunlar da durumu değiştiremedi; dernek tutunuyordu. Arada sırada konradönümünde yayınladığı beyannamelerle sesini de duyuruyordu. Ankara nümayişi dolayısıyla çektiği telgraflar ve ırdı. Ankara nümayişi dolayısıyla çektiği telgraflar yayınladığı broşür geniş yankılar uyandırdı. Bunun üzerine taktik değiştirildi. Onun yeni kurulan ve küçük bir teşekkül olduğu yayılmağa başlandı ve arkasından uzun sükküt devresi geldi. Gazeteler hiçbir faaliyetinden bir şekilde bahsetmez oldular. Yıkamadıkları derneği bu sefer unutturmağa çalışıyorlardı.

Dernek bu müddet zarfında, çok bir şey yapmadı; fakat kötü hiç bir şey yapmadı ve iç yapısını sağlamlaştırdı. Geçen yıl dernek yıldönümünde yaptığı konuşmada bir üye şöyle diyordu:

«— Büyük şairimiz Tevfik Fikret: «Kıran da olsa kırıl, kop fakat eğilme sakın!» demiz.

Eğilmedik ve eğilmiyeceğiz.

Evet Eğilmediler. İrticâın bütün baskısı, faşist terör onları eğemedi. Bilâkis. yerlerinde sapa sağlam tutunuyorlar; kırılıp kopmayacak bir hale de gelmeğe çalışıyorlar.

Derneğin bu yıl giriştiği geniş kampanyalar Gençlik hareketlerimizin tarihine yeni şeref sayfaları kattı. Harç sistemi aleyhindeki savaşı, temsil ettiği geniş talebe kütlerinin derneğe olan inanç ve itimadını yeniden takviye etti.

Büyük şairimiz Nâzım Hikmet hakkında dünya halklarının açtığı kampanyaya Türkiyede en geniş ölçüde katılışı da yalnız memleketimiz halkının değil, bütün dünya halk ve gençliğinin dikkat ve sevgisini üzerine çekti. Unutturulmağa çalışan dernek, faaliyetleriyle Türkiye, hatta bütün dünya çapında tanınıyordu. Artık teşebbüs de ele alınmıştı.

Buna karşı irticâın teptiki yeni bir terör dalgası oldu. Emirlerindeki kuklalar, basın ve hattâ karakollar, hücrelerle bir taarruza geçildi. Netice: Derneğin kemiyet ve

— Devamı 7 incide —

GAYE ve VASITA

Harpçi emperyalist politikanın, halk kütlerini, menfaatlerle taban tabana zıt bir yolda sürüklemek için en büyük bir gayretle çalıştığını her yerde müşahade ediyoruz. Bilhassa yeni yetişen gençlik Eğitim alanında bu gayret çok ciddi ve hayâsız bir şekil almıştır. Üniversiteler askerleştiriliyor; bilgilerinin harpçi gayeler uğrunda istismar edilmesine karşı koyan namusu âlimler işerinden atılıyor; okul kitapları harpçi yazı, resim ve manzumelerle dolduruluyor vs...

«Dünya Sulh Taraftarları Birliği» nin organı olan «Partisans de la Paix» dergisi bunların yeni bir misâlini veriyor ve bu sinsi gayretlerin nerelere kadar yayıldığını gösteriyor. Bu tergide oku-

duğumuza göre:

(Oyuncaklar ve yenilikler) adındaki Amerikan dergisi bütün bir sayfasını, özel bir fabrika tarafından seri halinde imal edilen bir oyuncakın reklâmına ayırmış. Sayfanın başında «Her şey tek gaye için,, başlığı var. Resimde, elleri arasında bir uçak tutan bir çocuk görüldüyor. Uçağın bomba yerinde 4 Atom bombası var. Yerde evleri, okulları, bahçeleri, parkları, yolları ve kiliseleriyle bir şehir minyatürü. Çocuk uçağın ipini çekiyor. Babiri ardisıra bombalar şehir üzerine düşüyor. Sayfanın altında büyük harflerle T A M İSABET yazılmış,,

Dergi alay olarak ayrıca fiatının 2,5 dolar olduğunu ve isteyen kimsenin alabileceğini ilâve ediyor.

K HABERLERİ

I. U. S. in ikinci kongresi Barış Kongresi olacak

I. U. S. in, 1963'te Kongresi
Bu yıl Prag'da toplan-
cağı, Çekoslovakya şehri, 69
memleketin temsilcilerini iyi bir
güçlede karşılamaya hazırlanıyor.

Sömürge halkları da ilk olarak
bu kongrede temsil edilecekler-
dir. Prag'da I. U. S. in Başkanı
müfettişi M. Grahman'la topla-
yan 300 temsilciyi de, bildirir-

yor:

— Bay Grahman, I. U. S. in
kongresi müfettişliği Prag'da
toplansak delegatları, adını ne
kadar alacakları dersinir?

— Başka I. U. S. in 60 memle-
ket üyeli. Bir bazenler beraber
bütün dünya Üniversitelerinin
katılması bekliyoruz. S. S. C.
B. Çin'in, bütün halk demokra-
silerinin Amerikanca İngiltere'nin,
Fransa'nın ve Japonya'nın
delegatları Prag'a gelecekler.

Kongrede ilk defa olarak
sömürge halkları da temsil edile-
cekler bekleniyor. Vietnam vms -
ire... Vietnam delegatları yola bile
çıkıyor bulunuyorlar, Mado-
gudatları, Moring'in, Lajpasa
dan gelecek delegatları arka-
daşları bekleniyor. Sömürgele-
rin bütün öğrencilerinin kongre-
ye gidecekleri ve burada kalı-
lacakları için de «Dayanışma»
Sözleşme kurdak. Bu anda 2 mil-
yon kuruş, dağıtılmaya başlanı-
yor. Sonra, bütün Latin Ameri-
ka, başta Brezilya, delegatlar gis-

dercek.

— Kongre müfettişine yapıla-
cağı kültür ve spor yarışmaları
için önemli bir program hazırla-
nıyor mudur?

— Kongre devamlı olarak mü-
hür olacak, gün ve saat mü-
bakkalı yapılacaklar. Bu mü-
bakkallarda, kameralar, film
kongresin perçinlenmesi olacak-
lar. S. S. C. B. Çin, halk da -
mekanları bulup ve sömürge-
leri gününce bekledikleri, bu
mübakkallarda konuşacakları il-
driller, Kongre toplantıları son-
ra bir I. U. S. in, sergisi açılacak.
bun bekledikleri de kendi başla-
rına sergi açacaklar. «Barış kio-
metinde ilim ve kültür memle-
ketinde konuşacak olan büyük
bilginleri, şairleri bir de, «İl-
mi» müfettişleri kuracaklar. De-
vlet adları, profesörleri arasında,
Jeliet Caris, Rucal, Dr. Rucet
Johnson, Soyevt Fizyolojileri
vms var. Barışın, yerleşik,
atletizm ve yitme için yarışlar ta-

— Devam ? içinde —

Fransa'da Öğrenci Hürriyetlerine indirilen darbe

Sömürgecilik dünyaya Öğrenciler Derneklerinin İr-
tibat Komitesi (Vietnamlılar, Kuzey Afrika Müslimaneleri,
Afrikalılar, Madagaskarlılar, Rumelinalılar, Martinkililer,
Guadelupe'lılar) nefret içinde ...

... 14 HAZİRAN 1960 TARİHİNDE «FRANSA'DA -
KI VİETNAMLI ÖĞRENCİLER DERNEGİ» NİN
BAKANLAR KURULU KARARILE FESHEDİLE
DİĞENİ...

öğrencilik bulunuyor. Bu teşekkül siyasi, dind hiçbir ayrı-
mın yapılmadan bütün Vietnamlı öğrencileri temsil eden
tek teşekküldür.

Hükümetin kendini masur göstermek için bulduğu
sebepler nedir? 10 Ocak 1960 tarihli karar, «Çanburi»
yetin hukuki durumuna tasdik edecek faaliyetlerde bul-
unan teşekkülü de içinde tutan» 30 Aralık 1964 ta-
rihli emirle tanzimlenmiş olup «Özel maharebe ve millî
grupların» hedef tutulmadığı, hükmü, Fransadaki Viet-
namlı öğrenciler Genel Derneğine karşı yapılan bu ha-
reketin hiçbir hakkı taraf yoktur ve zaten hükümet te
bu mesele hakkında hiçbir müdahale bulunmamıştır.

İRTİBAT KOMİTESİ BU HAREKETİ YANİ GE-
NEL OLARAK ÖĞRENCİ HÜRİYETLERİNE VE
BU ARADA SÖMÜRGEÇİLİK DÜŞMANI ÖĞREN-
CİLERİN HÜRİYETLERİNE YAPILAN BU GER-
ÇİK SUKASTI SİDOKTİSİ PROTESTO EDER.

Komite, bu harekete, Ynstan Üniversitesi cevap ve-
sine :

— Sömürge politikasındaki başarısızlığı maskeleyerek
işin bir grup öğrenci üzerine baskı yapmayı hedef tutan
tutanaklı işler ve sömürgeci bir vms günümüzde.

— BU YARIN BÜYÜK ÖĞRENCİ DERNEKLERİ-
NİN KARŞI BAŞVURULU «ÖLÜMCÜK HAREKETLE-
RİN BİR BAŞLANGICI OLARAK.

Komite, bütün öğrencileri ve gençleri, din ve siyasi
giriş farkı gözetmeksizin haklarında uğranan Vietnamlı
öğrencilere karşı dayananın koruyulundukları için bir -
birine ve Parisin içinde bile yapılan bu sömürgeci ha-
ka politikasın başarısızlığı uğranışına davet eder.

İrtibat Komitesi

SÖMÜRGEÇİ RAKŞI ANTIK YERLE!

(İrtibat Komitesinin yayınladığı
beyannameyi çevirdikler)

Amerikan Talebeleri 2 inci dünya Kongresine hazırlanıyor

Bu sene Ağustos'ta, Prag,
İkinci Dünya Talebe kongre-
sine dahle edilecektir. Millet-
severce öğrenciler birliği
(IUS) tarafından hazırlanan
kongrede öğrenciler barışın,
sınırları ve yarı sömürge
bölgelerinde müfettişliğinin
bütün memleketlerde demok-
ratik bir eğitim ve bütün
öğrenciler için iyi bir gelece-
ğin nasıl sağlanacağı hakkında
birbirleriyle görüşecekler. 60
memleketten 3 milyon ögren-
ciyi temsil eden 70 teşekkül
bu oturumakalarda yer ala-
caktır.

Kongreye büyüklik reklat'ın
Amerikan talebelerinin lideri
Amerikada barış hareketinin
inikşaf ettirildiği gösteren bir
değildir. Dünyadaki memle-
ketlerin kurtuluşunun talebe-
lerinin elinde bulundukları bir
başın barış hareketi ya -
pılan esası bir yarıdır.

Bunun içinde ki Kolejin
kürsüsün içinde tutan bar-
ış ve büyüklik hakları ve
güçlerinin yarı bilimleri

da oturun memleketleri kon-
greden nefret etmek ve ça-
yı ve mahiyet hakkında
Amerikan talebelerine yakın
haberler vermek için çalış-
tadır.

Sindiyö kadar bir Ameri-
kan terakki grubu teşkil et-
mek için gösterilen gayretler
yı karşılamıyor. «Büyük
talebeler, istikbal'lerini me-
teplerinin Wall Streetten al-
dıkları emirler kadar eden mü-
tariflerin iline benlikmek is-
tensiklerini göstermişler -
dir.

Amerikan talebelerinin
harp tehlikesine karşı yap-
mağı istedikleri bir tek şey
vardır ki o da barış için tes-
küllanmak. Cornell Üniver-
sitesinde 16 talebe terakki-
nin herifin Atom bombası -
nın kurun da ödemesi ve
soğuk barış son erdirmesi -
si için faaliyet gösteriyor.
Chicago Üniversitesinde de «Bar-
ış faaliyetleri haftası» yap-

— Devam ? içinde —

